

מ"ת 34238/11/21 - מדינת ישראל נגד עודי אבו מועמר, חוסין עמאש (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 34238-11-21 מדינת ישראל נ' אבו מועמר(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 768543/2021
בפני כבוד השופט ניצן סילמן
מדינת ישראל מבקשים
נגד משיבים
1. עודי אבו מועמר
2. חוסין עמאש (עציר)

החלטה

משיב 1- עודי אבו מועמר

1. כנגד המשיב 1 (יכונה להלן "המשיב") הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת שוד ושיבוש מהלכי משפט.
2. על פי המתואר בכתב האישום, שדד המשיב יחד עם המשיב 2, אישה כבת 72 בקריית אתא.
3. כבר בתחילת ההליך המשיב אישר המשיב קיומן של ראיות לכאורה וביקש להפנותו לשירות המבחן לשם בחינת חלופה טיפולית.
4. המשיב הכיר בנזקקות הטיפולית ובכך כי התמכרותו הביאתו עד הלום.
5. ביום 3/3/22 נטל המשיב אחריות גם בתיק העיקרי והורשע; הדיון בעניינו נקבע ליולי.
6. בין לבין הוגשו תסקירים בתיק המ"ת; הראשון בהם הוגש ביום 2/1/22 (יכונה "התסקיר הראשון").
7. מאז הוגשו תסקירים נוספים; שאלת שילוב המשיב בחלופה טיפולית התעכבה בבירור, לאור הצורך בבדיקות רפואיות עקב מחלה ממנה סובל המשיב.
8. לבסוף הודיעה קהילת מלכישוע כי היא נכונה לקלוט המשיב; ב"כ המבקשת התנגד, ציין כי מדובר במי שמסוכנותו הפכה קונקרטיית עם הרשתות, ובמי שלא נתמלאו לגביו תנאי הלכת בש"פ 1981/11 סויסה; ב"כ המשיב ביקש לאמץ המלצות שירות המבחן.
9. שקלתי הדברים בזהירות. המקרה אינו פשוט; סופו של דבר לדידי, מניעת הפנית המשיב להליכי גמילה לעת זו, תהיה החמצת הזדמנות.
10. ראשית- המלצות התסקירים לשילוב בחלופה טיפולית היו חיוביות; גם אם מעמד ההמלצה אינו כשל המלצה שלילית, עדיין יש משקל מהותי להתרשמות שירות המבחן בשקילת חלופה, במיוחד בחלופה טיפולית.
11. שנית- לא ניתן להתעלם מכך שמדובר במשיב ללא עבר לחובתו, הסתבכות מהותית ראשונה עם החוק- וגם בכך

טעם מהותי בהעדפת שיקולי שיקום (ראה למשל ע"פ 3673/15 פלוני נ' מ"י לענין זה)

12. שלישית- מדובר במי הסובל גם מבעיות בריאות (עמ' 2 לתסקיר ראשון, לפני רקע בעבריינות), וראה גם ההפניה הנדרשת לבדיקות נפרולוגיות.
13. רביעית- המשיב נטל אחריות למעשיו מיד לאחר מעצרו; גם בתיק העיקרי קיימת נטילת אחריות וחסכון מהותי בזמן.
14. חמישית- המבקש עצור מעל 5 חודשים; מעצרו נתפס כמרתיע; ראה לענין זה בש"פ 11163/08 מ"י נ' סל.
15. שישית- העובדה כי מאז ינואר ממליצים התסקירים על שילוב בחלופה טיפולית, העובדה כי המשיב דבק ברצונו לפנות להליכי גמילה מהלך כל אותם חודשים, אומרת דרשני.
16. אשר לתנאי הלכת בש"פ 1981/11 מ"י נ' סוויסה, אכן, אין המדובר במי שהיה מצוי בהליך גמילה ממש ערב מעצרו; עם זאת המשיב עבר הליך בעבר במלכישוע, מטעמו ומרצונו החופשי. אמנם, התנאי הראשון כלשונו אינו מתקיים, יחד עם זאת- גם כאן ניתן למצוא חריגים. אתחיל בתנאים השני והשלישי של חריגי הלכת סוויסה ואשוב לתנאי הראשון
17. לגבי פוטנציאל הצלחת הליך הגמילה- אין לי אלא להפנות לאמירות בתסקיר לגבי ההתרשמות מהיות המשיב מקבל סמכות ומכיר בצורך בקבלת הכוונה של גורמי טיפול ומסוגל לתפקד במסגרות טיפול (תסקיר ראשון עמ' 3); שירות המבחן ציין במפורש כי "הוא מתאים להליך טיפול במסגרת מעצרו". כלל התסקירים העוקבים באו בהמלצה כאמור (וראה התסקיר האחרון - 10/4/22 המעלה במפורש פרוגנוזה חיובית).
18. אשר ליכולת החלופה להקהות המסוכנות- גם כאן ניתן להפנות לכך כי שירות המבחן סבר כי יש בחלופה להקהות מסוכנות, ולמעשה הבהיר כי מיקוד הסיכון המשיב נובע מתלותו בסמים (ומשכך עקירת התלות תעקר הסיכון)
19. גם אם התנאי הראשון לחריגי הלכת סוויסה לא התקיים כלשונו, מדובר בקיום בקירוב, בוודאי ברמה המספיקה להגמשת התנאים, נוכח העדר עבר והפרוגנוזה
20. זאת ועוד- קיימים לא מעט מקרים בפסיקה בהם סבר כב' בית המשפט העליון כי די בהתקיימות שניים משלושת התנאים- על מנת לאפשר לשלב נאשם בהליכי גמילה גם בשלב המעצר; ראה למשל- בש"פ 32/12 פלוני נ' מ"י; בש"פ 4036/15 ישראלי נ' מדינת ישראל ("החריג דנן יחול אם התקיימו שניים משלושת התנאים המצטברים הבאים....").
21. מקרה והמדובר ברצון כן ואמיתי להיגמל, יש לשקול בחיוב שחרור נאשם, גם אם רצון הנאשם בחלקו נובע מרצונו להשתחרר מהמעצר (בש"פ 8791/10 לוי נ' מ"י).
22. במיוחד אמורים הדברים מקום בו נסיבות החיים אינן פשוטות. במצב זה הגמשת כללי הלכת סוויסה (לרבות באי קיום התנאי הראשון) מתבקשת. אין לי אלא להפנות לכתוב בבש"פ 1152/17 מולה דרבה נ' מ"י:

"...אני סבורה שהיחוד במקרה זה נובע מכך שלא זו בלבד שמדובר באדם הנמצא בתחילת חייו, אלא גם שעד כה

הזדמנויות החיים שעמדו לרשותו, ובכללן יכולתו לצפות לתמיכה משפחתית, היו תמיד דלות. כפי שצינתי בעבר, ראוי גם במקרה זה שלא לנעול את השער דווקא כאשר "שערי התקווה... מאיימים להיסגר" (ראו: בש"פ 3292/14 ציבר נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (20.5.2014)). נסיבות חיים אלה מעצימות את ההצדקה לעשות כל מאמץ למיצוי הפוטנציאל השיקומי של העורר, אשר במשך כל חייו נעדר דמות הורית שיכלה להכווין אותו ולהציב עבורו גבולות.

הפוטנציאל השיקומי המשמעותי של העורר לא נעלם גם מעיני שירות המבחן, אשר מצא את העורר כמתאים לתכנית טיפולית ואף אישר את המתווה הכללי שלה. כפי שנקבע בעבר, "דרך המלך, בבחינת תנאי יסודי למתן צו מבחן לטיפול גמילה, היא המלצת שירות מבחן, שהוא הגוף המקצועי המרכז את המידע הנדרש לקבלת החלטה אם הנאשם מתאים לעבור טיפול גמילה" (ראו: עניין סויסה, בעמ' 115).

על רקע זה, אם בעת הנוכחית הצליח העורר לגייס עצמו לתהליך של גמילה שלו נמצא מתאים - הרי שבהתחשב בגילו הצעיר ובמיעוט ההזדמנויות שעמדו בפניו - יש לעשות כל מאמץ לאפשר לו לעשות שינוי. שינוי כזה, ככל שיצליח, ייטיב עמו, ולא פחות מכך עם החברה כולה, שהרי לצד האינטרס להגן על הציבור מפני מבצעי עבירות ניצב גם האינטרס הציבורי בשיקום עבריינים (ראו: ע"פ 2420/15 אבטליון נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (29.11.2015); ע"פ 4503/16 אבו שנדי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (9.6.2016)).

23. מדובר במשיב אשר נסיבות גדילתו היו קשות ביותר (תסקיר ראשון, עמ' 2 רישא), אשר הביאו לכך כי המשיב נאלץ לברוח מהבית ועבר משברים ותופעות פסיכוסומטיות, המשיב עבר בין מקלטים יחד עם אמו, אח"כ הועבר לאביו שם חווה יחס מתעלל; גם נסיבות לא פשוטות אלו, מצדיקות ולו הגמשת כללי חריגי הלכת סוויסה, ומקל וחומר כשבצד הנסיבות הללו קיים גם נושא רפואי-פיזי.

24. ראה האמירות בבש"פ 4336/19 ביאדגלין (יש לשקול שיקולים גם לבר הלכת סוויסה); ראה גם בש"פ 4930/20 (החמצת הזדמנות לערוך שינוי), בש"פ 4950/20 אלחמידי נ' מ"י.

25. עוד אציין כי ייחוד המקרה דנן בא לכדי ביטוי עת מהלך תקופה ממושכת, בצד הליכי טיפול בבית המעצר, מקפיד המשיב להבהיר כי זהו רצונו.

26. לשחרור להליכי גמילה וטיפול במקרה של שוד, גם עם עבר מכביד ומאסר מותנה- ראה בש"פ 4108/09 סולומון וונדמגין נ' מדינת ישראל; להגמשת תנאי הלכת סוויסה גם לאחר שנאשם ריצה מאסר, ומואשם בעבירת שוד- ראה בש"פ 8168/17 קרקי נ' מדינת ישראל; ראה גם בש"פ 6990/08 גיטנס נ' מדינת ישראל, בכל הנוגע ליצירת ציפיה לאחר תסקיר.

27. ראה במיוחד בש"פ 3292/14 ציבר נ' מ"י גם כן בעבירת שוד (התחשבות בנסיבות חיים); בש"פ 4336/19 ביאדגלין נ' מ"י - שוב התחשבות בנסיבות חיים; ראה גם מ"ת (מר') 20489-04-15; מ"ת (י-ם) 1556-02-17; מ"ת (י-ם) 10131-04-18; מ"ת (חי') 54384-02-15.

28. עוד אפנה למאמר "שחרור בערובה לחלופת מעצר טיפולית: החריג שהפך לכלל" הסניגור, 290, עמ' 4.

29. ראה גם בש"פ 8168/17 קרקי נ' מ"י ("כל הליך מעצר הוא עניין לתפירה ידנית", ומשמעות תסקירים), ומהעת האחרונה ממש- בש"פ 8098/21 בוהדנה נ' מדינת ישראל- שילוב שיקולים כמצדיק הפניה לגמילה.

30. סופו של יום, רואה אני לאמץ ההמלצה ולהורות כדלקמן:-

31. אם המשיב תשמש כערב מגבה, בכפוף להתחייבותה ולחתימתה על התחייבות בסך של 30,000 ₪ להבטחת תנאי הפיקוח

32. **החל מיום 25/04/22 ישולב המבקש בקהילת מלכישוע**, וישהה בה בתנאי המקום בקהילה, עד תום ההליכים כנגדו; המשיב יחתום על התחייבות בגובה 30,000 ₪ להבטחת שמירת תנאי המקום הנ"ל וקיום הוראות גורמי הטיפול; מובהר למלכישוע כי בכל מקרה של הפרת תנאים, יציאה משטח הקהילה, התנהגות אלימה, יש לדווח מיידית למשטרת ישראל ולבית המשפט; מובהר למשיב כי הפרה תביא להשמתו מאחורי סורג ובריח; הערב המגבה לא מיועד לשמש כחלופה אלא לדאוג להעברת המשיב לגורמי אכיפה.

33. ב"כ המשיב יוודא כי המשיב יקיים תנאי הקליטה כאמור בתסקיר (הפקדת תשלום, תעודת זהות וכרטיס קופ"ח); **השב"ס מתבקש לאפשר למשיב יציאה לשם הנפקת תעודת זהות וכרטיס קופת חולים עוד טרם המועד לשילוב במלכישוע**

34. **השב"ס יעביר המשיב דלת לדלת למלכישוע ביום 25/4/22 לא יאוחר משעה 11:00**; ניתן צו פיקוח מעצרים לטובת שירות המבחן למשך 6 חודשים; שירות המבחן יגיש עדכון תוך 30 ימים ממועד הקליטה לגבי קליטת המשיב במלכישוע.

35. **להעביר לשב"ס (יש לוודא קיום התנאים!)**, למלכישוע, לשירות המבחן ולצדדים.

ניתנה היום, י"א ניסן תשפ"ב, 12 אפריל 2022, בהעדר הצדדים.